

Tisková zpráva Social Watch ČR: Krize ustupuje, ale společenská neshášenlivost roste

Praha, 19. srpna 2015 – Česká koalice Social Watch dnes představila národní monitorovací zprávu o pokroku a nedostacích v boji proti chudobě a za rovnost mužů a žen za rok 2014. Letošní zpráva pokrývá následujících 6 témat: ekonomika, rozvojová problematika, gender, Romové a xenofobní nálady v ČR, zbraně pro problémové země a životní prostředí. Podobně jako v minulých letech, ani letos nejsou výsledky nijak povzbuzující. Ze zprávy Social Watch 2015 vyplývá, že rokem 2014 došlo k ukončení ekonomické recese a některé kroky vlády vedly ke zlepšení sociální situace nejchudších, přesto však roste společenské napětí. Protiromské hnutí se rozšiřuje o antiislamismus a nenávisť k imigrantům. Situaci nijak nezlepšuje ani vzrušená debata o lidských právech, která má jen minimální dopad v praktickém životě. Česká republika dále vyváží zbraně do konfliktních oblastí a většina politiků i občanů se brání uznat naši globální odpovědnost.

Jedním z vypovídajících údajů, který shrnuje předchozí působení pravicových vlád, je otázka konvergence české ekonomiky k průměru EU. Zatímco v roce 2007 ČR dosahovala 84 % k průměru EU28, v roce 2013 to bylo 82 %. Tento vývoj ostře kontrastuje se Slovenskem, které naopak konvergenční tempo mohutně posilovalo. I tento vývoj může indikovat, že v ČR se vyčerpal dosavadní model hospodářského rozvoje (tzn. orientace na přímé zahraniční investice) a že se ČR ocitla v tzv. pastí středně-příjmových zemí. Jako pozitivní je možno nicméně konstatovat, že minimálně některé výstupy např. Úřadu vlády ČR indikují povědomost o této situaci a hledají její řešení.

ČR nadále patří v rámci EU k nejméně zadluženým zemím, ať již z hlediska veřejného dluhu či z pohledu komplexní zadluženosti. „**Tlak na přijetí tzv. finanční ústavy, která je nesmyslným pro-cyklickým opatřením je tak o to více nepochopitelný**“, vysvětluje ekonomka Ilona Švihlíková (Alternativa zdola).

Přestože si ČR v mezinárodním srovnání v otázkách chudoby (příjmová chudoba, materiální deprivace, pracovní intenzita) vede velmi dobře, neměly by tyto výsledky zakrývat jak křehká tato situace je. **Nejvíce lidí žije v dolním příjmovém decilu – celkem téměř 1,5 milionu osob. Tyto domácnosti obtížně vycházejí s příjmy, přes třetinu z nich dokonce velmi obtížně.**

Oproti minulým rokům značně ubyly veřejné projevy nenávisť vůči Romům. Místo toho se významná část české společnosti angažuje v organizování a psaní petic proti uprchlíkům, zejména proti islámským. Strach a z něj vyvěrající nenávisť se ve společnosti prohloubily v okamžiku, kdy se v Evropské unii začalo jednat o uprchlických kvótách.

Posledních několik let zaznamenává ČR neustálý nárůst vývozu zbraní a vojenského materiálu. Nebylo tomu jinak ani v roce 2014, kdy vzrostla hodnota vyvezených zbraní o více než 60 % - ze 7 miliard korun v roce 2013 narostla na 11,5 miliardy korun. Radost z „úspěchu“ českých zbrojařských firem ale kazí fakt, že velké množství těchto zbraní, stejně jako v minulých letech, skončilo v nedemokratických a lidská práva porušujících zemích. **Zatímco v roce 2013 byl největším dovozcem českých zbraní Vietnam, v roce 2014 to byla Saudská Arábie.** Další velké vývozy se konaly do juntou ovládaného Egypta, do Alžírsku či Pákistánu, menší do Turkmenistánu, Bahrajnu, Ázerbájdžánu či Spojených arabských emirátů. **Vedle nedemokratických a autoritativních režimů**

Text tiskové zprávy je plně v odpovědnosti české koalice Social Watch.

vyzbrojovala ČR v roce 2014 i oblasti, v nichž probíhají ozbrojené konflikty. Do Ruska byly minulý rok vyvezeny zbraně v hodnotě 142,9 milionů korun. Na Ukrajinu pak putoval vojenský materiál za 57,6 milionů korun. Zatímco vývozy do Ruska skončily 1. srpna 2014 kvůli embargu EU, vývozy na Ukrajinu zastavila česká vláda až začátkem roku 2015. „**Zodpovědnost za tyto prohřešky proti lidským právům nese především Ministerstvo zahraničních věcí ČR. O udělování licencí na vývoz zbraní z ČR sice rozhoduje Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, to ale musí získat kladné stanovisko Ministerstva zahraničních věcí, které v něm musí zohledňovat lidskoprávní aspekt zakázky a také dodržování mezinárodních závazků**“, objasňuje Tomáš Tožička (EDUCON), evropský odborník na problematiku rozvoje chudých regionů a zemí.

Důležitou **pozitivní změnu oproti roku 2013 obsahovalo programové prohlášení vlády**, které (stejně jako koaliční smlouva) **explicitně zmiňuje lidská práva včetně rovnosti žen a mužů**. Z hlediska politické participace žen je významné, že se vláda ČR zavázala „usilovat o podporu vyššího zastoupení žen v rozhodovacích pozicích“. Mezi další pozitivní kroky vlády patří obnovení postu ministra pro lidská práva a rovné příležitosti. Problematika genderové rovnosti se tak dostala zpět na vládní úroveň. Důležitým krokem bylo také vypracování a schválení Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014-2020. „**K pozitivnímu posunu došlo i v souvislosti se zastoupením žen na pozicích starostek a primátorek, které v současné době činí 23 %**“, uvádí Veronika Šprincová (Fórum 50 %).

Kontakty:

Tomáš Tožička

tomas.tozicka@educon.cz, + 420 603 866 054

Jan Šturma

jan.sturma@ekumakad.cz, +420 605 296 213

Text tiskové zprávy je plně v odpovědnosti české koalice Social Watch.

Další informace:

O Social Watch:

[Social Watch](#) je mezinárodní síť občanských organizací usilujících o vymýcení chudoby a jejích příčin, o ukončení všech forem diskriminace a rasismu, o zajištění spravedlivé distribuce bohatství a naplňování lidských práv. Social Watch prosazuje mír, sociální, ekonomickou, environmentální a genderovou spravedlnost a zdůrazňuje právo každého člověka nežít v chudobě.

Síť Social Watch vznikla v roce 1995 s cílem nezávisle sledovat dodržování závazků, přijatých na konferenci Organizace spojených národů o sociálním rozvoji v Kodani v roce 1995 a na Konferenci o ženách v Pekingu v témže roce. Na těchto konferencích bylo poprvé definováno odstranění chudoby a rovnost pohlaví jako společný celosvětový cíl – jeden z hlavních vedle míru a lidských práv.

Social Watch vyzývá vlády, OSN a mezinárodní organizace k odpovědnosti za naplnění národních, regionálních a mezinárodních závazků k vymýcení chudoby.

Česká koalice Social Watch vznikla v roce 2008 a v současnosti ji tvoří tyto organizace: Alternativa 50+, Ekumenická akademie, Eurosolar, Fórum 50 %, Gender Studies, Masarykova demokratická akademie, EDUCON, NESEHNUTÍ a Trast pro ekonomiku a společnost. Expertní poradenství poskytují Centrum globálních studií, Gender & sociologie SOÚ a další výzkumné organizace. Více informací naleznete na (<http://www.socialwatch.cz/>).

Text tiskové zprávy je plně v odpovědnosti české koalice Social Watch.